

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 10/2024-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody, Sládkovičova 80, Banská Bystrica, proti postupu Okresného súdu Zvolen v konaní vedenom pod sp. zn. 3Nt/21/2016 a proti jeho uzneseniu č. k. 3Nt/21/2016-179 z 13. januára 2023 a proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 5Tos/62/2023-207 z 23. mája 2023 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 3. júla 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a svojho práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy. K porušeniu uvedených práv malo dôjsť v konaní o sťažovateľovom návrhu na povolenie obnovy trestného konania.

2. Z ústavnej sťažnosti, spisu Okresného súdu Zvolen vo veci sp. zn. 3Nt/21/2016, rozsudku okresného súdu sp. zn. 4T/81/2013 z 30. októbra 2013 a uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 4To/4/14 zo 4. marca 2014 ústavný súd zistil takýto stav veci:

I.1. Konanie o návrhu na obnovu konania:

3. Sťažovateľ podal 2. augusta 2016 návrh na povolenie obnovy trestného konania, ktoré sa pôvodne pred okresným súdom viedlo pod sp. zn. 1T/82/2013 (ďalej len „pôvodné konanie“). V pôvodnom konaní bol sťažovateľ uznaný za vinného zo spáchania zločinu lúpeže formou

spolupáchateľstva. Za spáchanie tohto zločinu mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody v rozsahu osem rokov a osem mesiacov.

4. V konaní o návrhu na povolenie obnovy konania bola na základe sťažovateľovho oznámenia nájdená strelná zbraň, o ktorej sťažovateľ tvrdil, že bola použitá pri uvedenej lúpeži. Sťažovateľ pred okresným súdom navrhoval, aby boli z nájdenej zbrane odobraté vzorky DNA a bola vykonaná balistická skúška. Tieto dôkazy mali preukázať, že išlo o zbraň použitú pri lúpeži a že s touto zbraňou manipuloval výlučne jeden zo spolupáchateľov, ktorým bol [REDACTED].

5. Sťažovateľ navrhoval aj ďalšie dôkazy, ktoré mali preukazovať, že nájdená zbraň mala patriť [REDACTED], a tiež dôkazy, že túto zbraň mal pri lúpeži použiť bez vedomia ostatných spolupáchateľov, resp. že lúpež organizoval výlučne [REDACTED] a sťažovateľ sa lúpeže nezúčastnil.

6. V tejto súvislosti sťažovateľ navrhoval výsluchy viacerých svedkov. Zo sťažovateľom navrhnutých svedkov okresný súd vypočul len sestru sťažovateľa [REDACTED], ktorá v podstatnom uviedla, že [REDACTED], ktorý bol ako spolupáchateľ odsúdený so sťažovateľom, jej mal potvrdiť, že so sťažovateľom sa v deň lúpeže nestretol a že pri lúpeži bol prítomný aj [REDACTED].

7. Sťažovateľ ďalej okresnému súdu predložil písomné vyjadrenia [REDACTED] a ďalšieho zo spolupáchateľov [REDACTED]. [REDACTED] vo svojom písomnom vyhlásení v rozpore so svojou výpoveďou v pôvodnom konaní uviedol, že o použití zbrane [REDACTED] pri lúpeži vopred nevedel, že celú lúpež organizoval [REDACTED] a že sa na lúpeži zúčastnila aj osoba s menom „[REDACTED]“, ktorú [REDACTED] vôbec nestretol a táto osoba mala cez vysielачku dať pokyn, kedy majú spolupáchatelia vojsť do zlatníctva. [REDACTED] vo svojom písomnom vyhlásení v podstate len zopakoval svoju výpoveď z pôvodného konania, v zmysle ktorej on sám o použití zbrane vopred nevedel a ako spolupáchateľov označil len [REDACTED] a [REDACTED], štvrtého spolupáchateľa neoznačil.

8. Okrem toho sťažovateľ predložil aj písomné vyjadrenia ďalších osôb, ktoré sa lúpeže nezúčastnili, pričom vo svojich vyjadreniach okrem iného uvádzali, že [REDACTED] sa im zdôveril s tým, že je vlastníkom zbrane, túto im ukázal, resp. nosil ju pravidelne so sebou alebo o nej hovoril aj tretím osobám. Tieto vyjadrenia sa týkali aj účasti sťažovateľa na oslave narodenín jeho syna 13. novembra 2012, resp. sa týkali 14. novembra 2012 a tiež okolností samotnej lúpeže, ktorej sa však tieto osoby nezúčastnili a v podstate len potvrdzovali tvrdenia sťažovateľa.

9. Sťažovateľ v konaní predložil aj zápisnicu z iného trestného konania, v ktorom vypovedal príslušník Policajného zboru [REDACTED] o spolupráci sťažovateľa ako informátora pri odhaľovaní inej trestnej činnosti. Podľa sťažovateľa mal tento dôkaz svedčiť o jeho dôveryhodnosti.

10. V konaní pred okresným súdom boli navrhované aj ďalšie dôkazy na podporu tvrdení sťažovateľa, pre stručnosť sa im však ústavný súd nebude venovať.

11. Prokurátor v konaní pred okresným súdom predložil ako dôkaz nahrávky a prepisy telefonických komunikácií medzi sťažovateľom a ďalšími osobami z rokov 2017 až 2019, ktoré mali preukazovať ovplyvňovanie navrhnutých svedkov zo strany sťažovateľa. Dôkazy navrhnuté prokurátorom sťažovateľ spochybňoval a tvrdil, že neboli úplné, a ak by boli úplné, potom by preukazovali ním tvrdené skutočnosti.

12. O návrhu na obnovu konania okresný súd rozhodol uznesením č. k. 3Nt/21/2016-179 z 13. januára 2023 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) tak, že ho zamietol.

13. V odôvodnení svojho rozhodnutia okresný súd uviedol, že nájdená zbraň je síce novým dôkazom, tento dôkaz však okresný súd nepovažoval za dôveryhodný. Tento záver vychádzal z okolností nájdenia zbrane, keďže sa ju podarilo nájsť až na druhý pokus; ako aj z prepisov záznamov telefonической komunikácie sťažovateľa, z ktorých vyplývalo, že sťažovateľ mal ovplyvňovať navrhovaných svedkov a usmerňovať ich, ako majú vypovedať.

14. K samotnej zbrani okresný súd uviedol, že nebolo možné zistiť, kedy bola zbraň zakopaná do zeme, a nebolo z nej možné ani vziať odtlačky prstov, čo vyplývalo zo znaleckých posudkov podaných v konaní. Zbraň bola skorodovaná, avšak po vyčistení bola funkčná a schopná streľby. Okresný súd sa výslovne nevyjadril k návrhom na odobratie vzoriek DNA zo zbrane a na vykonanie balistickej skúšky. Podľa okresného súdu nebolo zrejmé, či išlo o zbraň použitú pri lúpeži 15. novembra 2012.

15. Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol obsah výpovede svedkyne [REDAKOVANÉ] a k písomným vyjadreniam spolupáchateľov a ďalších osôb potom uviedol, že sťažovateľ už predtým podal iný návrh na povolenie obnovy konania, o ktorom sa pred okresným súdom konanie viedlo pod sp. zn. 4Nt 4/2015. Už v tomto konaní sa súd zaoberal otázkou účasti sťažovateľa na lúpeži a konštatoval, že nie je žiaden dôvod neveriť výpovedi [REDAKOVANÉ] z pôvodného konania, v zmysle ktorej sa sťažovateľ lúpeže zúčastnil ako vodič, pretože táto výpoveď korešpondovala aj s ďalšími dôkazmi vykonanými v pôvodnom konaní. Ak ide o okolnosti týkajúce sa dní bezprostredne predchádzajúcich samotnej lúpeži, okresný súd poukázal na skutočnosť, že aj táto otázka už bola vyriešená v pôvodnom konaní. Na základe uvedeného preto boli zamietnuté aj návrhy na vykonanie ďalších dôkazov výsluchmi svedkov podľa návrhu sťažovateľa.

16. Sťažovateľ podal proti rozhodnutiu okresného súdu sťažnosť, v ktorej namietal, že okresný súd pochybil tým, že nevykonal ním navrhnuté dôkazy a vôbec sa k nim nevyjadril, resp. tým, že návrhu na povolenie obnovy konania nevyhovel. Navrhnuté dôkazy boli podľa sťažovateľa spôsobilé potvrdiť skutočnosti, ktoré tvrdil už v pôvodnom konaní, t. j. že sa lúpeže nezúčastnil, resp. že nebol organizátorom lúpeže a nemohol mať vedomosť o tom, že [REDAKOVANÉ] pri lúpeži zbraň použije. Preto boli tieto dôkazy aj spôsobilé odôvodniť iné rozhodnutie o vine a treste ako v pôvodnom konaní.

17. Krajský súd o odvolaní sťažovateľa rozhodol uznesením č. k. 5Tos/62/2023-207 z 23. mája 2023 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) tak, že túto sťažnosť zamietol.

18. Krajský súd vo svojom uznesení uviedol, že okresný súd správne rozhodol, keď nevykonal navrhnuté výsluchy svedkov a nepovažoval sťažovateľom predložené písomné vyjadrenia za dôveryhodné, pretože prostredníctvom prepisov telefonической komunikácie bolo preukázané, že sťažovateľ svedkov ovplyvňoval (a to aj prostredníctvom svedkyne [REDAKOVANÉ]). Preto by sa výpovede svedkov netýkali skutočností, ktoré tieto osoby vnímali samy vlastnými zmyslami, ale išlo by o reprodukovanie obhajobnej verzie sťažovateľa.

19. Ani krajský súd sa výslovne nevyjadril k návrhu na odobratie vzorky DNA z predmetnej zbrane a ani k návrhu na vykonanie balistickej skúšky. Poznamenal však, že zo znaleckého posudku

týkajúceho sa predmetnej zbrane vyplýva, že v regionálnej a ani v centrálnej zbierke nábojníc a striel nie je evidovaný trestný čin spáchaný touto zbraňou.

20. Krajský súd zdôraznil, že sťažovateľova vina bola v pôvodnom konaní ustálená na základe skutkového stavu, ktorý bol spoľahlivo preukázaný vykonanými dôkazmi, pričom odôvodnenie rozhodnutí okresného a krajského súdu v pôvodnom konaní bolo presvedčivé a samotný trest bol uložený na dolnej hranici trestnej sadzby a bol spravodlivý a individualizovaný.

21. Preto podľa názoru krajského súdu sťažovateľ neuviedol také skutočnosti a nepredložil také nové dôkazy, ktoré by samy osebe alebo v spojení s inými skutočnosťami a dôkazmi obnovu konania odôvodňovali.

22. Sťažovateľ bol počas celého konania o jeho návrhu na povolenie obnovy konania zastúpený právnym zástupcom.

I.2. Pôvodné konanie:

23. Ústavný súd považuje za potrebné stručne zhrnúť aj podstatu rozhodnutí v pôvodnom konaní, v ktorom okresný súd rozhodol rozsudkom sp. zn. 4T/81/2013 z 30. októbra 2013 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“). Týmto rozsudkom uznal sťažovateľa za vinného zo spáchania zločinu lúpeže formou spolupáchateľstva podľa ustanovení § 188 ods. 1 a 2 písm. b) a písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) a § 20 Trestného zákona. Sťažovateľovi bol zároveň uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere osem rokov a osem mesiacov nepodmienečne podľa § 188 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 37 písm. m), § 38 ods. 2 a 4 a § 46 Trestného zákona.

24. Okresný súd zistil, že uvedenú lúpež spáchali štyria spolupáchatelia 15. novembra 2012 vo Zvolene. Sťažovateľ ako vodič motorového vozidla priviezol všetkých spolupáchateľov na miesto lúpeže a počas samotnej lúpeže zostal v motorovom vozidle. Traja zo spolupáchateľov, [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], vošli do objektu zlatníctva s kuklami natiahnutými na hlavách. Následne [REDAKOVANÉ] s pištoľou nezistenej značky v ruke vbehol do zadnej časti zlatníctva a touto pištoľou mieril na tam prítomnú osobu a zakričal povel „na zem“. Uvedená prítomná osoba však z legálne držanej zbrane vystrelila na [REDAKOVANÉ] a zasiahla ho do oblasti ľavého ramena. V tom čase sa [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] nachádzali v prednej časti zlatníctva, odkiaľ ukradli zlaté šperky a potom, ako bol [REDAKOVANÉ] postrelený, všetci spolupáchatelia zo zlatníctva vybehli a nasadli do motorového vozidla, ktoré viedol sťažovateľ, a z miesta činu odišli. Spáchaním lúpeže spôsobili spolupáchatelia väčšiu škodu vo výške 8 420,30 eur.

25. Z odôvodnenia rozsudku okresného súdu vyplýva, že o účasti sťažovateľa na lúpeži svedčili výpovede [REDAKOVANÉ] ako aj stopy sťažovateľovej DNA na vysielacákach s baterkami, ktoré páchatelia pri lúpeži použili a zanechali na mieste činu pri úteku. Spolupáchateľ [REDAKOVANÉ] potvrdil, že lúpeže sa zúčastnili štyri osoby, neuviedol však, kto bol vodičom motorového vozidla, resp. neoznačil sťažovateľa ako štvrtého spolupáchateľa. Podľa okresného súdu však bola výpoveď [REDAKOVANÉ] zjavne vyhýbavá, pričom okresný súd pri jej hodnotení prihliadol na príbuzenský (švagrovský) vzťah so sťažovateľom.

26. Sťažovateľ namietal, že jeho DNA bola na vysielacákach z dôvodu, že tieto spolu s [REDAKOVANÉ] kúpili pre [REDAKOVANÉ] syna a sťažovateľ dal do vysielaciek baterky. Okresný súd tieto sťažovateľove tvrdenia nepovažoval za dôveryhodné.

27. O účasti sťažovateľa na organizovaní lúpeže svedčili aj viaceré stretnutia s [REDAKOVANÉ] pred a po spáchaní lúpeže, ktoré sťažovateľ nepoprel, avšak tvrdil, že sa týkali iných skutočností, resp. že po lúpeži, ktorej sa nezúčastnil, len poskytol [REDAKOVANÉ] pomoc v súvislosti s jeho zranením a nevedel, že k zraneniu došlo pri lúpeži. Túto sťažovateľovu obranu okresný súd vyhodnotil ako účelovú.

28. Z výpovedí [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] tiež vyplynulo, že všetci spolupáchatelia vykonali už 13. alebo 14. novembra 2012 pokus o lúpež, ktorý nevyšiel a na ktorý si [REDAKOVANÉ] podľa svojej výpovede priniesol vlastnú plynovú pištoľ. Sťažovateľ tieto skutočnosti poprel, uvádzal dôkazy, že v predmetných dňoch bol na oslave narodenín svojho syna (13. novembra 2012), resp. na nákupoch (14. novembra 2012). Okresný súd niektoré sťažovateľom navrhnuté dôkazy týkajúce sa týchto skutočností (výpovede svedkov) vykonal, tieto dôkazy však jednoznačne nevyhlúčili, že sa sťažovateľ pokusu o lúpež zúčastnil.

29. Ak ide o použitie zbrane pri lúpeži, o tom, že [REDAKOVANÉ] plánoval použitie zbrane, vypovedal spolupáchateľ [REDAKOVANÉ]. Samotný [REDAKOVANÉ] uviedol, že pri lúpeži 15. novembra 2012 použil zbraň, ktorú mu dal sťažovateľ. Aj tieto skutočnosti sťažovateľ popieral, čo okresný súd vyhodnotil ako nedôveryhodnú snahu zbaviť sa zodpovednosti za spáchanie trestného činu, resp. túto zodpovednosť preniesť na ostatných páchatel'ov, a to predovšetkým na [REDAKOVANÉ].

30. Ústavný súd považuje za dôležité pripomenúť, že okresný súd vo vzťahu k [REDAKOVANÉ] nezistil, že by tento o použití zbrane [REDAKOVANÉ] vopred vedel. Všetci spolupáchatelia vrátane [REDAKOVANÉ] však museli mať vedomosť o použití kukiel, pretože z nijako nespochybnovaných výpovedí [REDAKOVANÉ] vyplývalo, že použitie kukiel bolo plánované, pretože v zlatníctve boli kamery a traja zo spolupáchateľ'ov ich mali na hlave už v aute a pred vstupom do zlatníctva si ich zrolovali na tvár. Použitie kukiel pri lúpeži potvrdil aj [REDAKOVANÉ].

31. Sťažovateľ bol teda na základe už uvedeného odsúdený za spáchanie lúpeže podľa kvalifikovanej skutkovej podstaty z dvoch dôvodov, teda že a) pri lúpeži bola spôsobená väčšia škoda [§ 188 ods. 2 písm. b) v spojení s § 125 ods. 1 Trestného zákona] a b) lúpež bola spôsobená závažnejším spôsobom konania so zbraňou [§ 188 ods. 2 písm. c) v spojení s § 138 písm. a) Trestného poriadku].

32. Proti rozsudku okresného súdu podali odvolanie všetci odsúdení vrátane sťažovateľa, ktorý namietal, že nebolo preukázané, že sa lúpeže vôbec nezúčastnil. Krajský súd svojím uznesením sp. zn. 4 To 4/14 zo 4. marca 2014 všetky odvolania odmietol a skonštatoval, že okresný súd správne a dostatočne zistil skutkový stav a na tieto skutkové zistenia aj vo svojom rozhodnutí odkazoval.

33. Vo vzťahu k právnej kvalifikácii skutku krajský súd uviedol, že skutkové zistenia okresného súdu jednoznačne svedčili o tom, že sťažovateľ ako spolupáchateľ spáchal trestný čin lúpeže podľa § 188 Trestného zákona.

34. Jedným zo znakov lúpeže podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona je „*použitie hrozby bezprostredného násillia*“, ktorý bol podľa krajského súdu u sťažovateľa daný minimálne vedomosťou o použití zbrane [REDAKOVANÉ]. Vedomosť o použití zbrane bola zároveň aj znakom kvalifikovanej skutkovej podstaty trestného činu lúpeže podľa § 188 ods. 2 písm. c)

Trestného zákona [k tomu ústavný súd len zopakuje, že druhým znakom kvalifikovanej skutkovej podstaty bola škoda väčšieho rozsahu podľa § 188 ods. 2 písm. b) Trestného zákona].

35. Ústavný súd tiež pripomína, že podľa krajského súdu znak lúpeže spočívajúci v použití hrozby bezprostredného násillia bol v kontexte danej veci daný už tým, že traja zo spolupáchateľov pri lúpeži priamo v zlatníctve použili kukly, čo bolo pracovníkmi zlatníctva vnímané ako prepád, t. j. hrozba násillia v úmysle zmocniť sa vecí alebo peňazí. Použitie kukiel odôvodňovalo kvalifikáciu skutku ako trestného činu lúpeže u [REDAKOVANÉ], keďže nebolo preukázané, že vedel o tom, že [REDAKOVANÉ] pri lúpeži použije zbraň.

36. Krajský súd tiež zdôraznil, že sťažovateľovi bol uložený najnižší trest, ktorý prichádzal do úvahy.

II.

Argumentácia sťažovateľa

37. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti tvrdí, že rozhodnutia okresného a krajského súdu v konaní o obnove konania boli svojvoľné a nedostatočne odôvodnené, čím malo dôjsť k namietanému porušeniu jeho práv.

38. Veľmi podrobne opisoval okolnosti a priebeh lúpeže, ako aj následné udalosti a detailne sa venoval jednotlivým dôkazom, ktoré v konaní o obnove konania navrhoval, a ich hodnoteniu zo strany okresného a krajského súdu. V tejto súvislosti predovšetkým zvýraznil, že nebolo vykonané dokazovanie vzorkami DNA z nájdenej zbrane a tiež ani balistická skúška.

39. Podľa sťažovateľa všeobecné súdy nesprávne vyhodnotili ďalšie dôkazy, t. j. výsluch svedkyne a predložené písomné vyjadrenia, a pochybili v tom, že nevykonali ďalšie ním navrhnuté dôkazy.

40. Podľa sťažovateľa prepisy telefonickkej komunikácie, o ktoré všeobecné súdy svoje rozhodnutia opierali, boli „vyselektované“ a „vytrhnuté z kontextu“ Národnou kriminálnou agentúrou a namietal zaujatosť jedného z jej pracovníkov.

41. Poukazoval ďalej na celkovú dĺžku konania, keď okresný súd o návrhu na obnovu konania rozhodol až po viac ako šiestich rokoch.

42. Vo svojej ústavnej sťažnosti ďalej uviedol, že v súčasnosti vykonáva trest odňatia slobody a nemá dostatok prostriedkov na to, aby bol v konaní o ústavnej sťažnosti zastúpený advokátom. Napriek tomu však žiadal o preskúmanie napadnutých rozhodnutí všeobecných súdov a o poskytnutie ochrany jeho práv zo strany ústavného súdu. Ústavný súd toto konštatovanie posúdil ako žiadosť sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom podľa § 37 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

43. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde predbežne prerokoval sťažovateľovu sťažnosť v jeho neprítomnosti na neverejnom zasadnutí. Účelom predbežného

prerokovania ústavnej sťažnosti je zistenie, či a v akom rozsahu je potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť alebo prijať na ďalšie konanie (§ 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde).

44. Dôvodmi na odmietnutie ústavnej sťažnosti na predbežnom prerokovaní sú okrem iných aj nedostatok právomoci ústavného súdu na prerokovanie ústavnej sťažnosti [§ 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde] a zjavná neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

III.1. K nedostatku právomoci ústavného súdu:

45. Ak ide o napadnuté uznesenie okresného súdu, ústavný súd odkazuje na svoju ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej ústavný súd nemá právomoc na preskúmanie ústavnej sťažnosti, ak sa sťažovateľ ochrany svojich základných práv alebo slobôd mohol domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred inými orgánmi verejnej moci (pozri III. ÚS 463/2023, bod 9 odôvodnenia).

46. Účinným prostriedkom nápravy proti rozhodnutiu okresného súdu o návrhu na obnovu konania je sťažnosť podľa § 185 a nasl. Trestného poriadku (pozri IV. ÚS 514/2023, bod 19 odôvodnenia).

47. Už zo samotnej ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ podal proti rozhodnutiu okresného súdu o jeho návrhu na obnovu konania sťažnosť, o ktorej krajský súd rozhodol. Ústavný súd preto nemá právomoc rozhodnúť o tej časti ústavnej sťažnosti, ktorá sa týkala napadnutého uznesenia okresného súdu, a ústavnú sťažnosť preto v tejto časti na predbežnom prerokovaní odmietol [§ 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde].

III.2. K zjavnej neopodstatnenosti

III.2.1. Namietaná dĺžka konania:

48. Vo svojej sťažnosti sťažovateľ tiež poukázal na skutočnosť, že konanie o jeho návrhu sa na okresnom súde viedlo viac ako šesť rokov. V zmysle judikatúry ústavného súdu však je možné ústavnou sťažnosťou napádať prietahy v súdnom konaní len v prípadoch, ak konanie na všeobecných súdoch ešte neskončilo (pozri IV. ÚS 466/2022, bod 12 odôvodnenia; pozri aj rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci *Mazurek proti Slovensku*, č. 16970/05, 3. 3. 2009).

49. Z ústavnej sťažnosti a spisu okresného súdu je zrejmé, že konanie o návrhu sťažovateľa na obnovu konania bolo právoplatne skončené už pred podaním ústavnej sťažnosti. Vzhľadom na uvedenú skutočnosť ústavný súd ústavnú sťažnosť vo vzťahu k namietanej dĺžke konania odmietol ako zjavne neopodstatnenú [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

III.2.2. K napadnutému uzneseniu krajského súdu:

50. Sťažovateľ v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania navrhoval a predkladal dôkazy, ktoré mali preukázať, že vlastníkom zbrane použitej pri lúpeži bol [REDAKOVANÉ], že sťažovateľ o použití zbrane nevedel a že sa lúpeže nezúčastnil.

51. Ústavný súd pripomína, že povoliť obnovu trestného konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom, je možné vtedy, ak vyjdú najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli samy osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné

rozhodnutie o vine alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu (§ 394 ods. 1 Trestného poriadku).

52. V tejto súvislosti ústavný súd zdôrazňuje, že k naplneniu znaku trestného činu lúpeže, ktorý spočíva v „hrozbe bezprostredného násillia“ došlo u všetkých spolupáchateľ'ov už tým, že pri lúpeži boli použité kukly. Tento záver uviedol v pôvodnom konaní krajský súd výslovne len vo vzťahu k [REDAKOVANÉ], platí však aj pre sťažovateľa. Z uvedeného vyplýva, že otázka, komu patrila zbraň, resp. či sťažovateľ vedel o jej použití, nemá pre právnu kvalifikáciu skutku ako lúpeže podľa § 188 ods. 1 Trestného poriadku rozhodujúci význam.

53. Ak ide o použitie kvalifikovanej skutkovej podstaty a uloženie vyššieho trestu, ústavný súd zopakuje, že tento postup odôvodňovali v prípade sťažovateľa dve skutočnosti, t. j. okrem použitia zbrane aj spôsobenie väčšej škody. Už spôsobenie väčšej škody má bez ohľadu na použitie zbrane za následok uloženie trestu vo vyššej trestnej sadzbe [§ 188 ods. 2 písm. d) Trestného zákona].

54. Na základe uvedeného možno konštatovať, že použitie kukiel a spôsobenie väčšej škody pri lúpeži odôvodňujú kvalifikáciu skutku podľa § 188 ods. 2 písm. d) Trestného zákona, a tým aj použitie tej trestnej sadzby, podľa ktorej bol sťažovateľ'ovi v pôvodnom konaní trest uložený. Preto dôkazy o tom, že zbraň použitá pri lúpeži patrila [REDAKOVANÉ], resp. že sťažovateľ o jej použití nevedel, by nevedli k inej právnej kvalifikácii skutku a k použitiu inej, pre sťažovateľa výhodnejšej trestnej sadzby. Inak povedané, tieto dôkazy by ani v prípade úspechu sťažovateľa nevedli k inému, pre sťažovateľa priaznivejšiemu rozhodnutiu o vine a treste. Uvedené dôkazy teda neboli spôsobilé odôvodniť povolenie obnovy konania.

55. Zo sťažovateľ'om navrhovaných a predložených dôkazov tak pre obnovu konania boli významné tie, ktoré mali spochybnit' účasť sťažovateľa na lúpeži. Ak by totiž existovali dôkazy, ktoré by spochybnili či vyvrátili skutkový záver o tom, že sťažovateľ sa lúpeže zúčastnil, takéto dôkazy by mohli viesť v obnovenom konaní k oslobodeniu sťažovateľa spod obžaloby.

56. Ústavný súd pripomína, že sťažovateľ sa už v pôvodnom konaní bránil tým, že sa lúpeže vôbec nezúčastnil, preto z pohľadu obnovy konania neuvádzal nové skutočnosti, ale o týchto skutočnostiach predkladal iba nové dôkazy.

57. Takýmto novým dôkazom bolo písomné vyhlásenia spolupáchateľa [REDAKOVANÉ] nie však písomné vyhlásenie [REDAKOVANÉ], ktorý svoju výpoveď z pôvodného konania len zopakoval. Písomné vyhlásenie [REDAKOVANÉ] možno hodnotiť ako podstatnú zmenu jeho pôvodnej výpovede, teda ako nový dôkaz v zmysle rozhodnutia bývalého Najvyššieho súdu Československej republiky publikovaného pod R 72/1980. V zmysle tejto judikatúry je potom takýto nový dôkaz potrebné skúmať aj z pohľadu, aké boli dôvody, ktoré k zmene výpovede viedli. Okrem toho bola novým dôkazom spochybňujúcim účasť sťažovateľa na lúpeži aj výpoveď svedkyne [REDAKOVANÉ], ako aj vyjadrenia ďalších osôb, ktoré sa samej lúpeže nezúčastnili a ich vyjadrenia v podstate kopírovali tvrdenia sťažovateľa. Preto je z pohľadu ústavnej sťažnosti kľúčové, ako práve tieto dôkazy vyhodnotil krajský súd.

58. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu a v zmysle svojej judikatúry vzal do úvahy aj uznesenie okresného súdu, pretože prvostupňové a odvolacie konanie tvoria z hľadiska predmetu konania jeden celok a odôvodnenia rozhodnutí

prvostupňového a odvolacieho súdu preto nemožno posudzovať izolovane (pozri napr. III. ÚS 494/2022, bod 10 odôvodnenia).

59. Z uznesení okresného a krajského súdu je zrejmé, že súdy sa k dôkazom podstatným pre povolenie obnovy konania výslovne vyjadrovali a tieto dôkazy posudzovali aj s prihliadnutím na dôkaznú situáciu v pôvodnom konaní. Tento postup bol v súlade s judikatúrou ústavného súdu, v zmysle ktorej sa súd konajúci o návrhu na obnovu konania nemôže obmedziť len na nekritické konštatovanie novosti a existencie predloženého dôkazu, ale tento dôkaz musí vyhodnotiť v spojitosti s už existujúcimi dôkazmi v pôvodnom konaní. Inak by každá nová skutočnosť či novo navrhnutý dôkaz nutne viedol k automatickému zrušeniu pôvodného rozhodnutia a úloha súdu by bola zúžená len na zistenie nových skutočností a dôkazov. Tým by bola celkom popretá jedna zo základných zásad trestného konania, a to zásada voľného hodnotenia dôkazov upravená v ustanovení § 2 ods. 12 Trestného poriadku (pozri III. ÚS 29/2022, bod 26 odôvodnenia).

60. Uvedený postup okresného a krajského súdu tak naplňal účel konania o povolení obnovy konania, ktorým nie je opätovné prehodnotenie skutkových záverov pôvodného konania a ich vecnej správnosti, ale odstránenie prípadných nedostatkov skutkového charakteru spočívajúcich najmä v neúplnosti zhromaždených skutočností a dôkazov, na ktorých je právoplatné rozhodnutie postavené (pozri I. ÚS 309/2019, body 25 a 29 odôvodnenia).

61. Ústavný súd pripomína, že konanie o ústavnej sťažnosti nie je pokračovaním konania pred všeobecnými súdmi a ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto ústavný súd nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a následne na nich založených právnych záverov všeobecných súdov. Skutkové a právne závery všeobecných súdov môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (pozri III. ÚS 619/2021, bod 11 odôvodnenia).

62. Okrem toho nie sú všeobecné súdy povinné vo svojich rozhodnutiach dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami v trestnom konaní, ale len na tie, ktoré majú pre jeho rozhodnutie podstatný význam (pozri III. ÚS 622/2023, bod 9 odôvodnenia).

63. Na základe takto vymedzeného priestoru pre prieskum napadnutého uznesenia krajského súdu ústavný súd konštatuje, že podľa jeho názoru rozhodnutie krajského súdu v spojení s rozhodnutím okresného súdu neporušili práva sťažovateľa. Ako už bolo konštatované, krajský súd postupoval pri rozhodnutí o návrhu sťažovateľa v súlade s príslušnou právnou úpravou, keď nové dôkazy predložené sťažovateľom posúdil aj s prihliadnutím na skutkové zistenia z pôvodného konania.

64. Záver krajského súdu o tom, že nové dôkazy neboli spôsobilé odôvodniť obnovu konania, sú podľa názoru ústavného súdu logické a nemožno ich hodnotiť tak, že sú v extrémnom rozpore so zistenými skutočnosťami. Ak ide o výsluch svedkyne [REDAKOVANÉ], táto v podstate vypovedala len o tom, čo mala počuť od [REDAKOVANÉ], a pri ostatných vyjadreniach išlo o osoby, ktoré sa skutku priamo nezúčastnili. Zo skutkového hľadiska preto podstatným novým dôkazom bolo písomné vyhlásenie [REDAKOVANÉ].

65. Ako to správne zistil krajský súd, výpoveď [REDAKOVANÉ] bola v pôvodnom konaní len jedným z viacerých dôkazov, teda zmena tejto výpovede nebola rozhodujúca pre správnosť

skutkových zistení v pôvodnom konaní. Z pohľadu účelu obnovy konania preto možno súhlasiť s krajským súdom, že písomné vyhlásenie [REDAKOVANÉ] nesmerovalo k náprave nedostatočne zisteného skutkového stavu v pôvodnom konaní, ale išlo skôr o zopakovanie obhajobnej verzie sťažovateľa. To rovnako platí aj pre ďalšie navrhované výsluchy svedkov. Za ústavne konformný možno považovať aj záver krajského súdu, ktorý, poukazujúc na telefonickú komunikáciu sťažovateľa, nepovažoval písomné vyhlásenie [REDAKOVANÉ] a ďalších osôb za dôveryhodné, a preto nepovažoval za potrebné ani vo veci nariadiť ich výsluch.

66. Sťažovateľ síce namietal, že prepisy komunikácie neboli úplné, nepoprel však skutočnosť, že so svedkami, a to vrátane svedkyne [REDAKOVANÉ], komunikoval. Táto skutočnosť je s prihliadnutím na okolnosti prípadu a zhodu medzi výpoveďou svedkyne [REDAKOVANÉ] a písomnými vyjadreniami [REDAKOVANÉ] a ďalších osôb spôsobilá oslabiť dôveryhodnosť sťažovateľom navrhnutých dôkazov.

67. Krajský súd teda podľa názoru ústavného súdu dostatočným spôsobom dal sťažovateľovi odpoveď na podstatné otázky týkajúce sa jeho návrhu na obnovu konania.

68. Ústavný súd ďalej konštatuje, že z pohľadu ústavných práv sťažovateľa je akceptovateľné, že vo vzťahu k skutkovým zisteniam týkajúcim sa dní 13. a 14. novembra 2012 odkázali okresný a krajský súd sťažovateľa na skutkové závery v pôvodnom konaní, ktoré sú sťažovateľovi dobre známe. Okresný a ani krajský súd sa síce výslovne nevyjadrili k navrhovaným dôkazom odberom DNA z nájdenej zbrane a balistickou skúškou. Ako však už bolo uvedené, tieto dôkazy nemali pre rozhodnutie o obnove konania rozhodujúci význam.

69. Ústavný súd už len stručne poznamenáva, že z obsahu ústavnej sťažnosti a ani spisu okresného súdu nezistil žiadne porušenia práva sťažovateľa na obhajobu. Ústavný súd zopakuje, že sťažovateľ bol v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania riadne zastúpený, mal možnosť predkladať dôkazy, vyjadriť sa aj k dôkazom predloženým prokurátorom a v konaní využil dostupné opravné prostriedky. Preto aj námietky týkajúce sa porušenia práva na obhajobu boli zjavne neopodstatnené.

70. Ústavný súd teda už pri predbežnom prerokovaní zistil, že ani v prípade, ak by ústavnú sťažnosť prijal na ďalšie konanie, by nemohol sťažnosti v časti týkajúcej sa uznesenia krajského súdu vyhovieť. Ústavný súd preto sťažnosť aj vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu ako zjavne neopodstatnenú odmietol [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

IV.

K ustanoveniu právneho zástupcu

71. Podľa § 34 ods. 1 zákona o ústavnom súde navrhovateľ musí byť v konaní o ústavnej sťažnosti zastúpený právnym zástupcom – advokátom. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti požiadal, aby mu bol v konaní pred ústavným súdom právny zástupca ustanovený.

72. Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže ustanoviť navrhovateľovi právneho zástupcu, ak navrhovateľ o to požiada, ak to odôvodňujú jeho pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu vyhovieť (pozri III. ÚS 29/2022, bod 32 odôvodnenia).

73. Ústavný súd dospel k záveru, že v prípade sťažovateľa nie sú splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, pretože z obsahu ústavnej sťažnosti a výsledku jej posúdenia ústavným súdom (ako to vyplýva z časti III tohto uznesenia) je zrejmé, že v danom prípade ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Keďže nebol splnený jeden z nevyhnutných predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd nevyhovet (bod 2 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. januára 2024

Robert Šorl
predseda senátu